

Využití hudební pohádky v mateřské škole

Alžběta Němečková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Alžběta Němečková**
Osobní číslo: **H190045**
Studijní program: **B0112P300001 Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Využití hudební pohádky v mateřské škole**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury o hudebně-dramatické výchově v předškolním vzdělávání.
Vymezení teoretických východisek zaměřených na využití hudební pohádky v prostředí mateřské školy.
Příprava a zpracování hudební pohádky pro děti předškolního věku.
Realizace a ověření hudební pohádky s dětmi ve vybrané mateřské škole.
Evaluace hudební pohádky a zpracování doporučení pro praxi mateřských škol.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Fiedlerová, M., Rejchrtová, A., & Amírová, A. (2019). *Metody a aktivity dramatické výchovy v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe.
- Kubecová, M., Pehelová, M., Slavíková, M., Růžičková, V., & Váňová, H. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.
- Machková, E. (2017). *Dramatika, hra a tvořivost*. Praha: Nakladatelství H & H.
- McCuiston, J. (2015). *Teaching Drama to Little Ones: 12 Ready-to-Go Lesson Plans for Kids Age 3-7*. New York: Beat by Beat Press.
- Water, M. van de, McAvoy, M., & Hunt, K. (2015). *Drama and Education: Performance Methodologies for Teaching and Learning*. New York: Routledge.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Libuše Jelénková, Ph.D.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **18. listopadu 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 18. listopadu 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně 27. 4. 2020

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

⁽¹⁾ Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce je aplikačního charakteru a jejím cílem je ukázat možnosti propojení hudební výchovy s dramatickou výchovou, ověřit jejich využitelnost v praxi. V teoretické části je popsána pohádka, charakteristika dramatické a hudební výchovy. Současné pojetí v předškolním vzdělávání, jejich vzájemné propojení a přínos pro rozvoj dítěte. V praktické části je představen projekt ve formě hudební pohádky. Dále je popsána jeho realizace a je uvedeno hodnocení, které v závěru vyústí v praktická doporučení pro praxi učitelů mateřských škol.

Klíčová slova: Hudební pohádka, hudební činnosti, hra v roli, pohádka

ABSTRACT

The character of this Bachelor Thesis is based on application proces. Its aims to show the possibilities of linking music education with drama education, verifying their usefulness in practice. The theoretical section describes a fairy tale, a characteristic of drama and music education. Current concepts in kindergarden, their interconnectivity and contribution to the development of the child. In the practical part, the project is presented in the form of a musical fairy tale. Furthermore, its implementation is described and an evaluation is given that will result in practical recommendations for the practice of kindergarden teachers in the end.

Keywords: Mucisal fairy tale, musical activities, role-playing, fairy tale

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní Mgr. Libuši Jelénkové, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost, připomínky a rady při tvorbě mé bakalářské práce. Dále také děkuji za ochotu a vstřícnost paní učitelce z mateřské školy, která mně napomáhala při realizaci bakalářské práce. V neposlední řadě děkuji mé rodině a manželovi za podporu a trpělivost nejen v době psaní práce, ale i po celé studium

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 POHÁDKA JAKO LITERÁRNÍ ŽÁNŘ	12
1.1 POHÁDKA A ROZVOJ PŘEDČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI.....	12
1.1.1 Lidová a autorská pohádka.....	13
1.1.2 Hudební pohádka	14
2 HUDEBNÍ VÝCHOVA V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ	16
2.1 PĚVECKÉ ČINNOSTI.....	17
2.2 HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI.....	18
2.3 POSLECHOVÉ ČINNOSTI	19
2.4 INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI	20
3 HUDEBNÍ POHÁDKA JAKO PROJEKT V MATEŘSKÉ ŠKOLE	22
3.1 PROJEKT JAKO ORGANIZAČNÍ FORMA V MATEŘSKÉ ŠKOLE	22
3.2 PROPOJENÍ DRAMATICKÉ VÝCHOVY A HUDEBNÍCH ČINNOSTÍ	24
3.2.1 Vybrané metody dramatické výchovy	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 VYUŽITÍ HUDEBNÍ POHÁDKY V MATEŘSKÉ ŠKOLE	29
4.1 PLÁNOVÁNÍ A REALIZACE PROJEKTU	29
4.2 CÍL PROJEKTU.....	30
4.3 CHARAKTERISTIKA ÚČASTNÍKŮ.....	30
4.4 OBSAH PROJEKTU HUDEBNÍ POHÁDKY	30
4.4.1 Rozbor postav.....	30
4.4.2 Tvorba rolí.....	32
4.4.3 Tvorba hlavní postavy a zpěv písně	33
4.4.4 Choreografie k písni	35
4.4.5 Nácvič zbylých písní.....	37
4.4.6 Instrumentální doprovod k písním	38
4.4.7 Dramatizace příběhu	39
4.4.8 Generální zkouška	40
4.4.9 Hudební pohádka O Koblížkovi.....	41
4.4.10 Zapojení posluchačů.....	42
5 EVALUACE PROJEKTU	44
5.1 SEBEREFLEXE.....	44
5.2 HODNOCENÍ UČITELKOU.....	45
5.3 POROVNÁNÍ SEBEREFLEXE A HODNOCENÍ UČITELKOU	45
6 DOPORUČENÍ PRO PRAXI	47
ZÁVĚR	48

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	49
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	51
SEZNAM OBRÁZKŮ	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
SEZNAM TABULEK.....	52
SEZNAM PŘÍLOH.....	53

ÚVOD

Už od malička jsem se ráda věnovala aktivitám s hudební tematikou. Bylo mi také umožněno několik let studovat na základní umělecké škole, kde jsem svůj vztah k hudbě prohlubovala. Když jsem tedy přemýšlela o tématu mé bakalářské práce, věděla jsem, že ji chci spojit s hudební tematikou a když se tato možnost nabídla, tak jsem jí hned využila.

Teoretická část mé bakalářské práce se zaměřuje na vymezení základních pojmů, jejichž správné pochopení je potřeba pro znalost problematiky. V první části se tato práce zabývá problematikou pohádky a její souvislostí s předškolním věkem dítěte.

Ve druhé části práce se zaměřuji na činnosti, spojené s hudbou v předškolním vzdělávání, a to konkrétně činnostmi pěveckými, hudebně – pohybovými, poslechovými a instrumentálními. V poslední části teorie vymezuji pojmy související s projektem.

Praktickou část tvoří projekt hudební pohádky. Projekt je zaměřen na kombinaci hudebních činností a vybraných dramatických metod. Každá část projektu je popsána zvlášť v kapitole. Nalezneme zde 10 kapitol obsahující popis průběhu realizace tohoto projektu. Každá kapitola má své specifikum, a to hlavně z důvodu zvolených cílů.

Cílem praktické části je tedy vytvořit hudební pohádku, která podporuje rozvoj hudebních schopností za pomoci hudebních činností, při její realizaci. Po následném ověření v praxi je potřeba vše evaluovat a zpracovat závěry a doporučení pro učitele mateřských škol.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POHÁDKA JAKO LITERÁRNÍ ŽÁNŘ

Pohádka je nedílnou součástí života lidí, a to hlavně dětí. Již od útlého věku se s pohádkami setkávají v různých formách. V této kapitole se budeme zabývat rozdíly mezi pohádkami a jejich vlivy na předčtenářskou gramotnost v předškolním vzdělávání.

Pohádka je literární žánr, který se vyznačuje svým fantastickým obsahem. Obvykle má pro děti přitažlivý a také poučný charakter. Často se vyskytují v ústní podobě a jsou přenášeny z generace na generaci. Nicméně, v moderní době se pohádky objevují i v tištěné a digitální podobě.

Podle Černouška (1990, s. 7) je hlavním úkolem pohádky vnést smysl a řád do nesrozumitelného a chaotického světa. A to hlavně dětem předškolního věku, které světu ještě plně nerozumí. Také říká, že je potřeba „*Dát smysl tomu, co se děje kolem, je v dětství někdy úkol obtížnější než například v dospělosti.*“

Pohádky mají většinou formu krátkého příběhu, který se odehrává v různých fantastických světech, jako jsou lesy, hory, řeky, ale také kouzelné zahrady, královská sídla a podobně. V těchto světech se vyskytují různí hrdinové a záporné postavy, jako jsou kouzelníci, draci, víly, zvířata a další. Tyto postavy často představují různé lidské vlastnosti a většinou v sobě mají nějakou poučnou zprávu.

Pohádky se liší také v délce, formě a obsahu. Některé jsou psány veršem, jiné prózou, a mohou být rozděleny do několika částí, nebo mít jednoduchou strukturu. Některé pohádky mohou být velmi krátké, zatímco jiné mohou být delší a obsáhlejší. Všechny však mají společné rysy, jako jsou výrazné kontrasty mezi dobrem a zlem a řešení konfliktů pomocí magie, lásky nebo statečnosti (Tatar, 1999).

Pohádky mají také určitou funkci. Nejčastěji se používají k výchově a vzdělávání dětí, ale mohou také sloužit jako zábava pro dospělé. Tyto příběhy využívají fantazii a kreativitu, což podporuje rozvoj myšlení a jazykových schopností (Černoušek, 1990).

1.1 Pohádka a rozvoj předčtenářské gramotnosti

Pohádky představují ideální nástroj pro rozvoj předčtenářské gramotnosti. Jak jsem již popsala v úvodu kapitoly, používají se pohádky převážně k výchově a vzdělávání dětí.

Pomáhají rozvíjet fantazii, kreativitu a empatii u čtenářů. Pohádky také rozvíjejí čtenářskou gramotnost a slovní zásobu, což je důležité hlavně pro další vzdělávání (Tatar, 1999).

Pohádka je skvělým nástrojem pro rozvoj předčtenářské gramotnosti dětí v mateřské škole. Důležité je zmínit, že pomáhají rozvíjet jazykové schopnosti, fantazii a kreativitu dětí. A to především příběhy, ve kterých se objevují fantastická zvířata, kouzla a další podobné věci.

Pohádky jsou také skvělým prostředkem pro rozvoj slovní zásoby, učení se nových slov a frází. Děti se učí rozpoznávat různé zvuky a hlásky v jazyce, což je důležité pro rozvoj čtení a psaní. Kromě toho se děti učí také porozumět příběhům a pochopit, o co tam vlastně šlo (Kennedy et al., 2012).

Warner (1996) uvádí, že pohádky můžeme také doplnit různými aktivitami, jako jsou kreslení, malování nebo modelování z hlíny. Tyto aktivity podporují motorické schopnosti a rozvoj ručních zručností, což je důležité pro pozdější psaní a čtení.

Celkově lze říci, že pohádky jsou skvělým nástrojem pro rozvoj předčtenářské gramotnosti u dětí v mateřské škole. Pomáhají rozvíjet jazykové schopnosti, fantazii a kreativitu dětí a jsou důležité pro rozvoj čtení a psaní. Pokud jsou děti zapojeny do aktivního poslechu a diskuse, mohou pohádky být skvělým prostředkem pro rozvoj schopností dětí. Také je potřeba interakce ze strany pedagoga, aby děti v případě potřeby vedl k porozumění významu příběhu.

1.1.1 Lidová a autorská pohádka

V této kapitole se zaměříme na popis lidové pohádky, autorské pohádky a jejich rozdíly.

Jako první se zaměříme na lidovou pohádku, která se podle Warnera (2015) přenáší z generace na generaci a to ústně. Také nemá obvykle konkrétního autora a její podoby se mění v závislosti na geografické oblasti, kultuře a tradici daného lidu,

Podle Zipese (2016) můžeme lidovou pohádku definovat jako ústní nebo písemné vyprávění o fantastických příbězích, která se předávají z generace na generaci. Tyto příběhy jsou většinou fiktivní a často obsahují různé alegorické prvky a symboliku, které vyjadřují určité hodnoty, normy a morální poučení.

Takové pohádky mohou mít různé motivy a poselství, ale obvykle mají jednoduchý děj a vysvětlují základní principy lidského chování a mravnosti. Často se v nich objevují nadpřirozené prvky, jako jsou kouzelné předměty a magické bytosti.

Lidové pohádky se často staly inspirací pro mnoho moderních filmů a knih. Jejich tradiční příběhy a morální poselství se stále drží a inspirují děti i dospělé. Mezi takové nejznámější

lidové pohádky můžeme zařadit Popelku, Perníkovou chaloupku, Sněhurku nebo třeba Červenou Karkulku. Celkově lze také říci, že lidové pohádky jsou důležitou součástí každé kultury a pomáhají nám pochopit tradiční hodnoty a mravní principy, které nás formují jako lidi. Tyto pohádky přináší kouzelný svět fantazie a umožňují nám uprchnout z každodenní reality.

Autorská pohádka na rozdíl od lidové, je příběh, který vymyslel a napsal samotný autor. Jedná se o dílo, které není inspirováno existujícími pohádkami, ale je vytvořeno zcela nově a originálně. V takové pohádce se mohou vyskytovat jak zvířata, tak lidé a její vývoj může mít různé morální poselství a ponaučení (Zipes, 2016).

Podle Kennedyho et al. (2012) je důležité, aby pohádky byly pro děti zábavné a přitažlivé. Proto je potřeba, aby byly dobře napsané a měly srozumitelný a poutavý děj. Kromě toho je důležité vytvořit zajímavé postavy, které mají své charakteristické vlastnosti a chování, a které jsou schopné přinášet ději různé překážky a konflikty.

Warner (1996) uvádí, že vytvoření autorské pohádky může být inspirativní a zábavný proces, ale vyžaduje mnoho kreativity a fantazie. Je tedy proto důležité, aby autor vytvořil pohádku s jasným poselstvím, které může být pro děti poučné, ale zároveň zábavné. Důležité je také zachovat klasické prvky pohádek, jako jsou kouzelné bytosti, magické předměty a kouzla, které dodávají příběhu neobvyklou a tajemnou atmosféru.

Ve výsledku můžeme říci, že autorská i lidová pohádka jsou krásným projevem kreativity a určitého uměleckého vyjádření. Může inspirovat děti k rozvíjení jejich představivosti a fantazie, což jsou důležité dovednosti pro budoucí rozvoj.

1.1.2 Hudební pohádka

V této kapitole se chci zaměřit na hudební pohádku. V literatuře nenajdeme žádné specifické ukotvení, proto jsem se zaměřila na více autorů, kteří alespoň z části tuto teorii popisují.

Podle Rogalska-Marasińska (2018) je to umělecký styl, který vzniká propojením mluveného slova s písněmi, který za pomoci hudebních činností rozvíjí děti.

Dále ji můžeme chápat jako hudební žánr, který využívá hudební a dramatické prvky, ale hodně často si ji někteří pletou s operkou. Operka je na rozdíl od hudební pohádky zhudebněný text a vyskytuje se v ní převážně orchestrová hudba.

Hudební pohádka se tedy vyznačuje tím, že se jedná o hudební kompozici s příběhem, který je určen zejména pro dětské publikum. Tento žánr využívá prvky klasické hudby, mnohdy

kombinované s lidovou hudbou a využívá nástroje, jako jsou klavír, flétna nebo kytara a také kolikrát Orffovy nástroje. Hudební pohádky mají obvykle výraznější a jednodušší melodie, často jsou doprovázeny zpěvem a příběh se obvykle zaměřuje na zvířata, pohádkové postavy a fantastická místa (Pavličková, 2013).

Podle Jůzové (2017) je hudební pohádka umělecký žánr, který spojuje prvky hudebního a literárního umění, a jehož cílem je přinést dětem nejen krásné hudební zážitky, ale i zlepšit jejich představitelost, fantazii a estetické vnímání. Příběhy hudebních pohádek často obsahují náměty z lidových příběhů a bývají často doplněny písněmi a hudbou.

A jako poslední vymezení hudební pohádky je zase podle Pavličkové (2013) forma divadelního představení, které propojuje hudbu, pohybovou a dramatickou výpravu a slovní vyprávění do jednoho celku. Základním prvkem hudební pohádky je její mnohoznačnost a schopnost zapojit do představení všechny smysly diváků, čímž se stává poutavým zážitkem pro děti i dospělé.

Ve výsledku je hudební pohádka literární žánr, který propojuje hudbu, zpěv a dramatizaci. Je to určené převážně mladšímu publiku, a to z toho důvodu, že se v tomto druhu vyskytují převážně lidové náměty a fantastické postavy a kouzla.

2 HUDEBNÍ VÝCHOVA V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Hudební výchova jako pojem takový není nikde pro předškolní vzdělávání pevně definována, a proto je potřeba se zaměřit na to, co se vlastně v mateřských školách považuje za hudební výchovu. Je to propojení pedagogiky s hudbou, a to skrze hudební činnosti, díky kterým můžeme rozvíjet hudební schopnosti.

Sedlák a Váňová (2013) definují hudební schopnosti jako psychickou vlastnost a strukturu jedince, odpovídající požadavkům hudebních činností, které zajišťují jejich přiměřenou úspěšnost. Dále také poznamenávají, že jsou to zejména vnitřní předpoklady, které jsou potřeba k úspěšnému vykonávání hudebních činností.

Boháčová, Hanáčková, Pellarová a Veselá (2013, s. 25) zase definují hudební schopnosti u dětí v mateřské škole jako *"schopnost vnímat hudební prvky, reprodukovat a vyjadřovat se hudebním projevem, rozvíjet sluchovou paměť a rytmickou složku, a dále rozvíjet cit pro estetiku hudebního umění."*

Dále se již zaměříme na definici hudebních činností, které Sedlák a Váňová (2013, s. 48) definují jako *„vlastní komunikaci jedince s hudbou, která probíhá ve sféře percepční, reprodukční či produkční a je charakterizována nejenom psychickými, ale i behaviorálními obsahy.“* Dále tyto činnosti dělí na činnosti ve spojitosti s uměním a školou. Já se budu opírat o sféru školní. Jsou to tedy činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové, které všechny budu popisovat níže.

Abychom tedy u dítěte rozvíjely hudební schopnosti a otevřely tak jeho dovednost, je potřeba využívat strukturu hudebnosti, a to tedy složky výkonovou, aktivační a sociální. Důležitá je také znalost a uvědomování si propojenosti tzv. hudební triády, což je činnost-schopnost-dovednost. Při této neznalosti nemůže učitel zjistit úroveň hudebnosti dítěte a nadále podle potřeb rozvíjet (Kubecová, Pehelová, Slavíková, Růžičková, & Váňová, 2017).

Hudební činnosti také najdeme ve všech pěti oblastí RVP PV. V první oblasti, Dítě a jeho tělo, by se hudební činnosti měly zaměřovat na správné držení těla, relaxaci a rozvoj motoriky. Dále sem také spadá rozvoj smyslového vnímání a dechová cvičení. V oblasti Dítě a jeho psychika působí hudební činnosti především na rozvoj řeči, jazyka a intelektu. Ve třetí oblasti, Dítě a ten druhý, se dítě pomocí činností učí spolupracovat a respektovat druhé, a to ať už pomocí zpěvu, aby nepřekřikoval druhé, nebo pomocí pohybu, kdy se učí respektovat prostor těch druhých. V předposlední oblasti, Dítě a společnost, představuje dětem pedagog

svět kultury, společenské chování a může s nimi nacvičit i představení, za pomoci dramatických metod. A v poslední oblasti, Dítě a svět, může pedagog dítě seznamovat s různými etnickými skupinami za pomoci zpěvu jejich písní, poslechem národních nástrojů nebo znázorněním přírodních tanců (RVP PV, 2021).

Učitel musí tedy bezpodmínečně dbát na to, aby on sám vše správně předváděl, protože pro děti slouží jako vzor. Je také potřeba vyzdvihnout, že hudební výchova v mateřské škole se skládá z činností, které dále podporují dětské schopnosti. Ve výsledku se tedy nelze zaměřit pouze na jednu oblast, ale je potřeba rozvíjet hudební schopnosti pomocí všech níže zmíněných činností.

2.1 Pěvecké činnosti

Pěvecké činnosti v mateřské škole mají významnou roli v celkovém rozvoji dětí. V rámci pěveckých aktivit se děti učí zpívat různé písně, tvořit jednoduché hudební skladby a vytvářet hudební doprovody pomocí nástrojů nebo hudebních aplikací. Důležitým aspektem pěveckých činností je také rozvoj sluchu a rytmu. Děti se učí poslouchat a rozlišovat různé tóny a rytmy a postupně se učí zpívat v harmonii s ostatními.

Zpěv je spolu s řečí bezprostřední projev člověka a prolíná se celým jeho životem. Pro dítě je zpěv velmi důležitý již od prenatálního života a později se v mateřské škole stává jeho denní součástí (Sedlák & Váňová, 2013).

Podporuje tak u dětí jejich sebevědomí, rozvíjí komunikační dovednosti, a hlavně konstruuje jejich hudební schopnosti. Mezi hlavní schopnosti můžeme zařadit rytmické cítění, hudební paměť a hudební sluch. Důležitý je i samotný výběr písní. Pro děti jsou nejvhodnější takové písně, které mají jednoduchý rytmus, rozdělenou hudební formu na zřetelné části a děti si tak mohou melodii snadno zapamatovat (Lišková, 2012).

Jelikož je zpěv jednou z častějších činností v mateřské škole, je potřeba dbát na několik doporučených věcí, abychom dětem dokázaly zvýšit hlasový rozsah. Pedagog by měl před zpěvem zařadit vhodná dechová cvičení a tím u dětí rozšířit kapacitu plic a rozšířit hrudník. Můžeme tím vším i motivovat děti ke zpěvu a tím rozvíjet jeho hudební schopnosti (Kubecová et al., 2017).

Tichá (2014) uvádí různá cvičení, kterými se dá dech prohlubovat a vytvářet tak vhodné podmínky pro zpěv. Dále také uvádí, že pomocí dechu dbáme o své hlasivky. Čím více dechu

vydáme, tím více se hlasivky opotřebovávají. Proto je potřeba trénovat bránici, kterou výdechu při mluvení a zpěvu využíváme.

Pěvecké aktivity mohou být spojeny i s pohybovými či tanečními prvky, které podporují rozvoj motoriky a koordinace pohybů. Děti se tak učí propojovat hudbu s pohybem a tancem.

Důležitou součástí pěveckých činností jsou i společné vystoupení před ostatními dětmi nebo rodiči. Děti se tak učí prezentovat své umění a rozvíjí se u nich sebevědomí a sociální dovednosti. Celkově lze tedy říci, že pěvecké činnosti v mateřské škole mají mnoho benefitů pro celkový vývoj dítěte a mohou být velmi zábavnou a kreativní formou vzdělávání.

2.2 Hudebně pohybové činnosti

Hudebně-pohybové činnosti jsou forma aktivit, která kombinuje hudbu a pohyb. Tyto aktivity jsou výborným prostředkem k rozvoji motoriky a koordinace pohybu, sluchu, rytmu a kreativity u dětí.

Hudebně-pohybové aktivity mohou zahrnovat jednoduché tanečky, skákání a hopsání podle rytmu hudby, hraní na hudební nástroje a vytváření hudebních doprovodů pomocí těla nebo hudebních nástrojů. Děti se tak učí spojovat hudbu s pohybem, což má pozitivní vliv na koordinaci pohybů a celkovou motoriku.

Tyto aktivity lze využít i k rozvoji sociálních dovedností. Děti se učí spolupracovat s ostatními a sdílet své zážitky. Navíc se těmito aktivitami rozvíjí i kreativita a fantazie dětí, když si samy vymýšlejí různé pohybové kreace nebo taneční kroky (RVP PV, 2021).

Hudební pohybová výchova může rozvíjet hudební vnímání, hudební schopnosti a zdokonalit koordinaci jednotlivých pohybů. K rozvoji můžeme využít jakýchkoli nástrojů, hru na tělo, a především tedy taneční hry nebo taneční improvizaci. U nejmenších dětí je potřeba v první řadě zkoordinovat pohyby vlastního těla, sladit běh a chůzi ke zpěvu a hře na hudební nástroje. U starších dětí již můžeme rozvíjet rytmus, tempo, dynamiku a další hudebně-vyjadřovací prostředky (Sedlák & Váňová, 2013).

K hudebně pohybovým činnostem můžeme nepochybně zařadit hru na tělo, díky které u dětí dochází nejen k rozvoji jemné motoriky, ale především ke sladění jednotlivých těšených pohybů. Při vhodně zvolených činnostech rozvíjí hra na tělo metrické a rytmické cítění, dětskou tvořivost a hudební paměť. Pozitivem této hry na tělo je, že k ní nejsou potřeba žádné pomůcky ani nástroje a mohou se jí zúčastnit všichni zároveň. Nejvhodnější je začínat

nejprve tleskáním, poté pleskáním a nakonec podupáváním. Teprve až děti zvládnou všechny tyto pohyby zvlášť, tak je můžeme s dětmi kombinovat (Lišková, 2012).

Výhodou hudebně-pohybových aktivit je také to, že jsou pro děti velmi zábavné a motivující. Děti se s nimi baví a současně se učí mnoha novým věcem.

Celkově lze říci, že hudebně-pohybové činnosti jsou v mateřské škole velmi populární a důležité pro celkový vývoj dětí. Využití této formy aktivity podporuje děti k aktivnímu zapojení do vzdělávacího procesu a zároveň jim přináší spoustu zábavy.

2.3 Poslechové činnosti

Poslechové činnosti jsou v mateřské škole důležitým nástrojem pro rozvoj sluchu, pozornosti a koncentrace u dětí. Tyto aktivity tak mohou zahrnovat poslech různých zvuků, melodií, příběhů a pohádek.

Děti se učí rozpoznávat různé zvuky a odlišovat je od sebe, což má pozitivní vliv na rozvoj sluchového vnímání. Dále se děti učí soustředit se na poslech a při poslechu určitého zvuku se zaměřovat na jeho vlastnosti a charakteristiky.

Poslechové činnosti mohou být spojeny i s vizuálními podněty, jako jsou obrázky nebo animace, což dětem pomáhá lépe si představit a porozumět příběhu či pohádce. Děti se tak učí aktivnímu poslechu a pochopení toho, co slyší (Sedlák & Váňová, 2013).

Poslechové činnosti mohou také podporovat rozvoj jazykových dovedností u dětí. Při poslechu příběhů a pohádek si děti rozšiřují slovní zásobu a učí se nová slova a fráze (Tatar, 1999).

Výhodou poslechových činností je také to, že jsou vhodné pro děti s různou úrovní znalostí a schopností. Poslechové aktivity lze přizpůsobit věku a potřebám dětí.

Podle Liškové (2012) je poslech hudby započat již v prenatálním období a jak dítě roste, tak se, nejen v rodině, ale i v mateřské škole, tato sluchová schopnost dále rozvíjí. Bohužel je často tato hudební činnost pedagogy v mateřských školách opomíjena. Tím, že nejmenší děti nejprve vnímají a rozlišují zvuky v přírodě, zvuky zvířat a tyto zvuky posléze začínají napodobovat, tak jsou velice oblíbené činnosti, ve kterých mají děti za úkol rozeznat zvuky, rozmanité hlasy či rytmické motivy. Tyto činnosti se v mateřské škole uskutečňují prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, ale i pohybových činností, a to konkrétně hrou na tělo.

Když už pedagog využije poslechových činností, tak je to ve formě hádání rytmu písně anebo uhodnutí písně podle melodie. Dětem starších čtyř let by měly být k poslechu, kromě dětských písní, pouštěny také skladby instrumentální, kde mají možnost rozeznávat mnohé hudební nástroje. Když ještě učitel tyto ukázky doplní rozhovorem o tom, co děti vnímají a slyší, utváří tak nejen jejich sluchové schopnosti, ale i hudební paměť, představivost, tvořivost a rozvoj řeči (Kubecová et al., 2017).

Celkově lze říci, že poslechové činnosti jsou v mateřské škole velmi důležité pro rozvoj sluchového vnímání, pozornosti a koncentrace u dětí. Tyto aktivity mohou být velmi zábavné a motivující pro děti a přinášejí jim spoustu nových zážitků.

2.4 Instrumentální činnosti

V mateřské škole se mohou děti účastnit různých instrumentálních činností, které přispívají k rozvoji hudebních a motorických dovedností. V této podkapitole se zaměříme i na některé příklady z praxe.

Podle Kubecové et al. (2017) je již v raném věku oblíbenou činností dětí manipulace s hračkami a předměty, které vyluzují zvuky. Prostřednictvím těchto věcí děti zdokonalují své sluchové vnímání, koordinaci pohybů a jemnou motoriku. V pozdějším věku se dostávají do kontaktu s nástroji Orffova instrumentáře, pomocí nichž lze u dětí rozvíjet mnoho hudebních schopností. Nástroje Orffova instrumentáře dělíme na rytmické a melodické.

Pro děti v mateřské škole je snadnější manipulace s nástroji rytmickými, proto bychom tuto skupinu při instrumentálních činnostech měli upřednostňovat. K rytmickým nástrojům řadíme například bubínek, ozvučná dřívka, tamburínu, triangl, drhlo, a kastaněty. Mezi nástroje melodické začleňujeme zvonkohry, metalofony a xylofony. Ty bychom však měli v mateřské škole využívat zřídka, a to například v situacích, kdy chceme zpestřit hudební činnosti (Lišková, 2012).

Lišková (2012) také dále uvádí, že rytmické nástroje vycházejí ze stejného principu jako hra na tělo, takže je nejlepší v této fázi napodobovat činnosti, které si děti zkoušely při hře na tělo.

Nyní si uvedeme pár příkladů instrumentálních činností, které jsou vhodné do mateřské školy.

Hraní na hudební nástroje – v mateřské škole mohou být k dispozici různé hudební nástroje, jako jsou kytary, flétny, klávesy nebo Orffův instrumentář. Děti se učí držet nástroj správně, ovládat ho a základy hry na něm.

Rytmická cvičení – tato cvičení se zaměřují na koordinaci pohybů do rytmu hudby. Děti mohou používat různé nástroje nebo tleskat do dlaní a tím si procvičit rytmické dovednosti.

Tvorba hudebních nástrojů – při této činnosti si děti mohou vytvořit své vlastní hudební nástroje z různých materiálů jako jsou kartonové krabice, láhve, papírové trubky, klacíky. Poté si mohou vyzkoušet, jak na svůj nástroj hrát.

Tanec a pohybové aktivity – tanec a pohybové aktivity jsou spojené s hudbou a slouží k procvičení koordinace pohybu a rytmu. Děti se tak učí pohybovat se s hudbou a vyjadřovat své emoce. Mohou použít různé pomůcky. Od míčku, přes šátek až ke gymnastickým stuhám.

Instrumentální činnosti v mateřské škole mají velice pozitivní vliv na celkový rozvoj dítěte. Děti se učí spolupracovat s ostatními, rozvíjí své hudební a motorické dovednosti, a především se baví.

3 HUDEBNÍ POHÁDKA JAKO PROJEKT V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Hudební pohádka může být zajímavým projektem v mateřské škole převážně pro děti, který spojuje hudbu a literaturu a poskytuje příležitost pro rozvoj jejich kreativity a hudebních schopností. Zde je několik kroků, které mohou vést k úspěšnému projektu hudební pohádky:

Výběr pohádky: Je vhodné si vybrat vhodnou pohádku, ke které mají děti blízko nebo ji alespoň okrajově znají a mohou ji snadno pochopit. Je vhodné si vybrat buďto známější lidovou pohádku (O Třech Prasátkách, O Koblížkovi) nebo si klidně vymyslet vlastní autorskou pohádku.

Text a scénář: Dalším krokem v přípravě projektu je potřeba napsání scénáře na základě pohádky a rozdělení rolí mezi děti. Vhodné je vytvořit jednoduché dialogy, které si děti zapamatují, nebo zvolit roli vypravěče, který bude posouvat příběh.

Hudba: Velice důležitým krokem je výběr hudby. Ať už existující melodie a písně nebo je také vhodné vytvořit autorskou hudbu k pohádce, která bude lépe pasovat charakteru pohádky.

Rekvizity a kostýmy: Také je potřeba vytvořit rekvizity a kostýmy, které budou odpovídat tématu pohádky. Toto je jedna částí projektu, na které se děti rády podílejí a rozvíjejí tak svou fantazii a představivost.

Procvičování: Potřebným krokem je také s dětmi pravidelně cvičit scénář a hudbu a ujistit se, že každý ví, kdy má mluvit nebo hrát.

Představení: Na závěr, po úspěšném procvičení je možné pohádku představit ostatním. Děti budou nadšené, že se mohou předvést a ukázat tak své hudební a herecké schopnosti.

Projekt hudební pohádky může být pro děti zábavný a vzdělávací zároveň. Naučí se spolupracovat v týmu, zdokonalí své hudební a herecké schopnosti a zároveň se pobaví.

3.1 Projekt jako organizační forma v mateřské škole

Projekt je jedna z metod, která se v mateřských školách využívá stále málo. Je to náročnější na přípravu pro danou učitelku a také následnou realizaci. Když se ale projekt připraví již s pomocí dětí, tak to až tak náročné není, protože děti si určí vlastní tempo a podle něj postupují.

Kratochvílová (2016) vymezuje projekt jaké komplexní metodu, která se vyznačuje společným promýšlením určitého návrhu, jeho přípravou, provedením a společným

vyhodnocením. A Kořátková (2014) dodává, že celý proces směřuje k vytvoření konkrétního produktu.

Při realizaci projektů je důležité, aby byly zaměřeny na zájmy a potřeby dětí a aby byly plánovány a realizovány s ohledem na jejich věk a schopnosti. Projekty by měly být také propojeny s běžným vzdělávacím programem a měly by rozvíjet různé oblasti vzdělávání, například jazykovou, matematickou, estetickou, motorickou a sociální (Syslová & Štěpánková, 2019).

Projekty také dělíme podle délky konání. A to na denní projekty, týdenní projekty, měsíční projekty a celoroční projekty. Dále Syslová se Štěpánkovou (2019) zmiňují, že projekty mohou být přínosem pro rozvoj komunikace, spolupráce a sociálních dovedností dětí. Děti se učí spolupracovat, sdílet nápady a zkušenosti, řešit problémy a konflikty a vytvářet společné výsledky.

Kořátková (2014) zdůrazňuje, že projekty by měly být plánovány a realizovány s ohledem na vzdělávací potřeby dětí a aby byly efektivní, je důležité, aby byly adekvátně hodnoceny a reflektovány.

Konkrétní projekty mohou být zaměřeny na různá témata, jako například přírodu, zvířata, dopravu, jídlo, umění, historii nebo kulturu. Projekty mohou obsahovat následující fáze: výběr tématu, plánování, sběr informací, výzkum, experimentování, prezentace výsledků a reflexe.

V praxi se mohou projekty realizovat prostřednictvím různých aktivit, jako jsou například malování, výroba modelů, výlety, návštěvy odborných pracovišť, rozhovory s odborníky, experimentování nebo vytváření vlastních knih. Výhodou takových projektů v mateřské škole je, že umožňují dětem učit se a rozvíjet se v kontextu, který je pro ně přirozený a zábavný. Zároveň však také vyžadují dostatečnou přípravu a organizaci ze strany pedagogů, aby byly plánovány a realizovány s dostatečnou kvalitou a efektivitou.

Celkově lze říci, že projekty jsou v mateřské škole důležitou organizační formou, která umožňuje dětem rozvíjet své schopnosti a dovednosti, a přitom se učit novým věcem. Projekty by měly být plánovány a realizovány s ohledem na zájmy a potřeby dětí a měly by být propojeny s běžnou vzdělávací formou.

3.2 Propojení dramatické výchovy a hudebních činností

Dramatická výchova, nebo spíše její metody jsou často využívány učitelkami v mateřských školách. Ať už při řízené činnosti nebo v jakékoli jiné komunikaci nebo vystupování. I děti využívají různých metod, aniž by si toho byly vědomy, a to nejčastěji při volné hře, kdy si často hrají na někoho jiného.

Dramatická výchova je jako pojem často vymezována zároveň s dalšími estetickými výchovami, jako je výchova hudební, literární, pohybově taneční a výtvarná. Využívají se především s postupy a prostředky divadelního umění (Fiedlerová, M., Rejchrtová, A., & Amirová, A. 2019).

Podle Machkové (2017, s. 11) můžeme dramatickou výchovu chápat jako *„zkušenostní učení, učení jednáním, osobním poznáváním sociálních vztahů a dějů, přesahující aktuální reálnou praxi zúčastněného jedince.“* Dále uvádí, že tento proces, kdy jedinec zkoumá mezilidské vztahy a jednání lidí reálných i smyšlených, může, ale také nemusí končit veřejným představením.

Valenta (2008, s. 45) zase uvádí, že *„dramatická výchova využívá jednak přirozeného lidského zájmu o dramatické situace a jednak spontánní lidské schopnosti hrát v řádu, jako ‘ a dává této schopnosti formu cestou divadelních prostředků za účelem naplnění příslušných formativních cílů.“*

Dramatická výchova je propojení pedagogiky s divadlem, kde z divadla převzala prostředky, jako je například hra v roli, fikce nebo psychosomatické disciplíny (pohyb, technika řeči...). Z pedagogiky si vzala metody řešení problémů nebo kritického myšlení, ale také vzdělávací a výchovné cíle. Dalším odvětvím, ze kterého dramatická výchova čerpá je psychologie, a to jak sociální, tak z psychologie osobnosti. A aby se tedy mohla dramatická výchova nazývat výchovou je potřeba, aby se v praxi prolínaly cíle, metody, oblasti z psychologie a především, aby se uplatňovala hra v roli a improvizace, při které se využívá buďto téma bez scénáře nebo případně scénář, ale s úpravami představitelů. (Machková, 2017).

Cílková (2010) také uvádí, že děti rády hrají divadlo, znázorňují neobvyklé role. Najednou se stanou někým jiným. Rády spolu vymýšlejí různé příběhy, a to je vede i k samovolné pomoci druhým.

Dramatickou výchovu můžeme rozdělit na dva hlavní okruhy průběhu, a to na sociální rozvoj a rozvoj osobnostní a individuální všech účastníků (Fiedlerová et al. 2019).

Propojení dramatické výchovy a hudební pohádky s pomocí hudebních činností může být skvělým způsobem, jak rozvíjet dětskou kreativitu, jazykové schopnosti a sociální dovednosti. Zde si uvedeme několik možných hudebních činností, které mohou být využity k propojení dramatické výchovy a hudební pohádky:

Hudební doprovod: Děti mohou hrát různé hudební nástroje nebo používat hudební programy k vytvoření doprovodu ke hudební pohádce. Doprovod může pomoci vytvořit atmosféru a podpořit emoce a nálady v příběhu.

Hudební improvizace: Děti mohou improvizovat hudbu k příběhu, kdy každý z nich vytváří svůj vlastní hudební motiv nebo nástrojový part, který odpovídá ději a atmosféře v příběhu.

Zpěv: Děti mohou zpívat písně, které jsou spojené s příběhem. Můžou také zpívat doprovodné melodie nebo refrény, které se opakují v příběhu.

Tanec: Děti mohou tančit k hudbě a podpořit tak nálady a emoce v příběhu.

Všechny tyto činnosti mohou být propojeny s dramatickou výchovou a pomáhají rozvíjet důležité dovednosti, jako jsou spolupráce, komunikace a týmová práce. Navíc, díky hudebním činnostem se děti učí vyjadřovat své emoce a nálady, což může pomoci při rozvoji emoční inteligence. K propojení dramatické výchovy a hudebních činností dochází právě v této bakalářské práci, a to za použití hudební pohádky, kdy se děti snažím vést k dramatisaci příběhu a v různých částech příběhu aplikuji aktivity, kde s dětmi rozvíjím jejich hudební dovednosti.

3.2.1 Vybrané metody dramatické výchovy

V této kapitole se budu zabývat využitím některých metod dramatické výchovy, které mi přijdou ve spojitosti s praktickou částí důležité a které jsem s dětmi využívala.

Hra v roli je specifická metoda dramatické výchovy, která vychází ze spontánní hry dítěte předškolního věku (Svobodová & Švejdomá, 2011). McCuiston (2015) zase ve své publikaci zmiňuje, že aby se dítě stalo někým jiným, je potřeba dětem vysvětlit, že i když hrají někoho jiného, pořád jsou to děti a je potřeba jim toto neustále opakovat.

Hra v roli je jednou z důležitých činností při dramatizaci v mateřské škole. Děti se učí stát se součástí příběhu a převzít různé role, což pomáhá rozvíjet jejich fantazii a představivost.

Při hře v roli v mateřské škole mohou děti převzít různé role, jako jsou postavy z pohádek, zvířata, nebo různé profese. Děti se učí vyjadřovat své emoce a názory skrze svou roli a přispívat tak k rozvoji svých sociálních a emocionálních dovedností. Při hře v roli v mateřské škole je také důležité dávat pozornost rovnosti šancí a poskytnout dětem možnost převzít různé role bez ohledu na jejich pohlaví, barvu pleti, nebo národnost (Valenta, 2008).

Hra v roli v mateřské škole je důležitou činností, která pomáhá dětem rozvíjet své kreativní a sociální dovednosti a zlepšovat schopnost spolupracovat s ostatními. Při hře v roli děti objevují svět kolem sebe a učí se porozumět a komunikovat s ostatními lidmi.

Improvizace je podle Svobodové a Švejdové (2011) jednou z principů dramatické výchovy, kterou můžeme využívat při seznamování, kdy si děti své odpovědi předem nepřipravují. Water, McAvoy a Hunt (2015) zase popisují improvizaci jako dramatizaci momentu, bez velkého časového pohybu děje.

Improvizace je tedy klíčovým prvkem dramatizace v mateřské škole. Děti se učí spontánně reagovat na situace a přemýšlet kreativně. Improvizace také pomáhá rozvíjet jejich schopnost komunikovat a spolupracovat s ostatními (Valenta, 2008).

V mateřské škole mohou děti využívat improvizaci při různých hrách a dramatizacích. Například mohou vytvořit scénu z pohádky a pak ji přetvořit podle své fantazie. Důležité je podpořit děti v tom, aby samy přišly na to, co bude další krok. Celkově lze říci, že improvizace je důležitou částí dramatizace v mateřské škole. Děti se učí být kreativní, spontánní a komunikativní, což jsou dovednosti, které jim pomohou i v dalším životě.

Práce s rekvizitou může být součástí dramatické výchovy v mateřské škole. Děti se učí, jak používat rekvizity k vyjádření emocí, představ a příběhů. Například mohou použít loutky k vyprávění příběhů, nebo si obléct různé kostýmy a hrát různé role (Svobodová & Švejdová, 2011).

Při práci s rekvizitou v mateřské škole je potřeba dětem přiblížit svět divadla a pomoci jim při dramatizaci příběhů. Děti se učí pracovat s různými rekvizitami, jako jsou například plyšová zvířátka, loutky, klobouky, různé oblečení a další předměty (Valenta, 2008).

Při práci s rekvizitou v mateřské škole je důležité dát dětem volnost a nechat je být kreativní. Učitel může poskytnout dětem základní instrukce a nápady, ale děti by měly mít svobodu

vytvářet vlastní scény a příběhy. Dětem se také může nabídnout možnost vytvářet vlastní rekvizity, což posiluje jejich kreativitu a rozvíjí jejich jemnou motoriku.

Práce s rekvizitou v mateřské škole pomáhá dětem rozvíjet svou představivost, kreativitu a schopnost spolupráce. Děti se učí komunikovat a spolupracovat s ostatními, což je důležité pro jejich další sociální vývoj. Práce s rekvizitou může být zábavná a přínosná součást vzdělávacího procesu v mateřské škole.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VYUŽITÍ HUDEBNÍ POHÁDKY V MATEŘSKÉ ŠKOLE

V praktické části představuji návrh projektu pro děti předškolního věku a jeho následné ověření ve vybrané mateřské škole. Cílem této části je popis vytvořeného projektu se zaměřením na rozvoj hudebních činností u dětí předškolního věku a o zakomponování vybraných metod dramatické výchovy. Zakotvení hudebních činností můžeme najít i v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání, proto je důležité tyto činnosti rozvíjet. Tato práce by měla být přínosem a inspirací pro učitelky mateřských škol a vést děti k rozvoji nejen hudebních činností, ale také k rozvoji improvizace a dalších dramatických činností.

Ze zkušenosti své a druhých vím, že není vhodné si program na hudební výchovu připravovat a rozplánovat na minutu přesně. Ve většině případech se může stát, že to bude kontraproduktivní. Může se i stát, že pokud učitelka lpí na přílišnou přesnost a připravenost, a nevnímá aktuální rozpoložení dětí, může je nejen odradit, ale také zničit jejich kreativitu.

4.1 Plánování a realizace projektu

Aplikační část jsem plánovala, realizovala a zpracovávala po dobu sedmi měsíců (viz Tabulka 1). Mateřskou školu jsem si vybrala v okolí města Hodonína, kde jsem se po domluvě s paní zástupkyní dostala do třídy s předškoláky a paní učitelkou, která mi byla se vším nápomocna.

Tabulka 1 Plánování

Název hudební pohádky	O Koblížkovi
Místo realizace	Vybraná mateřská škola v Jihomoravském kraji
Účastníci aktivit	Děti ve věku 5-7 let
Časový harmonogram	Přípravná část – tvorba hudební pohádky: září-prosinec 2021 Nácvik a realizace hudební pohádky: 31.ledna-4.února 2022 Evaluace a zpracování závěrů: únor-březen 2022

Hudební pohádku jsem volila lidovou, a to O Koblížkovi. Přestože dětem není úplně blízká, tak ji alespoň okrajově znají, a protože jsem na celou realizaci projektu měla pouze 5 dní, byla to pro mě výhoda, že děti věděly, s čím budeme pracovat.

4.2 Cíl projektu

Hlavním záměrem tohoto projektu je podpořit rozvoj hudebních dovedností dětí předškolního věku, a to prostřednictvím různých hudebních aktivit, které jsou kombinovány s technikami dramatické výchovy. Jedním z cílů je vytvořit společně s dětmi produkt v podobě hudební pohádky, kde děti mohou rozvíjet své dosavadní hudební zkušenosti formou zpěvu, hry na Orffovy nástroje a krátkých tanečních vystoupení. Součástí této pohádky jsou také prvky dramatické výchovy, které děti uplatní a rozvíjí tak své schopnosti v oblasti divadla a herectví.

4.3 Charakteristika účastníků

Při výstupech byla přítomná učitelka mateřské školy nejen jako dohled a případná pomoc, ale i jako osoba pro mou zpětnou vazbu. Počet dětí byl 15, ve věku 5 až 7 let. Děti byly na začátku mírně rozpačité, protože netušily, co se po nich bude chtít, ale jakmile jsem je začala, tak bylo vidět, že už jim nevádí ani má přítomnost ve třídě a vzaly mě jako jejich další paní učitelku. Během realizační části projektu každé dítě rozvíjí dle svých schopností různé vzdělávací oblasti, které jsou zakotveny v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Především se tedy jedná o hudební činnosti a vybrané metody dramatické výchovy.

4.4 Obsah projektu hudební pohádky

Níže budu v jednotlivých kapitolách a za pomoci tabulek popisovat jednotlivé dny projektu a pod tabulkou jejich průběh, spolu s kratší charakteristikou dětí. V první kapitole se zaměřuji na začátek projektu, kdy jsem s dětmi probírala pohádku a jaké v ní najdeme postavy. V další kapitole popisuji tvorbu vedlejších postav a jak je děti dokázaly zpracovat. Ve třetí kapitole rozvádím tabulku, ve které najdeme tvorbu hlavní postavy celého příběhu. Ve čtvrté a páté kapitole popisuji nácvik jednoduché choreografie a písní, které se v hudební pohádce objevují. V šesté kapitole se zase zaměřuji na nástroje a jak s nimi děti doprovázely celý příběh a v posledních dvou kapitolách jsou rozepsány tabulky, které se zaměřují na celkovou hudební pohádku a předvedení projektu ostatním dětem.

4.4.1 Rozbor postav

V této podkapitole můžeme najít tabulku, ve které se zabývám rozbohem postav a co jsem tím u dětí chtěla dosáhnout.

Tabulka 2 Rozbor postav

Cíle učitele	Představit dětem charakter postavy Rozvíjet zrakové vnímání u dětí
Cíle dítěte	Vyjádřit vlastními slovy charakter postavy Popsat postavu/zvíře na obrázku
Kompetence	Kompetence komunikativní Samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - Dítě dokáže vyjádřit vlastními slovy charakter postavy Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím - Dítě dokáže popsat postavu/zvíře na obrázku
Organizační formy	Projektová práce – vzdělávací centra
Metody	Rozhovor, práce s obrazem, popis
Prostředky a pomůcky	Obrázky zvířat, kalendář se zvířaty, encyklopedie s fotkami zvířat

Do mateřské školy jsem přišla kolem půl 9, když děti zrovna dojídaly svačinu. Nachystala jsem si aktivity do jejich vzdělávacích center, a poté jsme si i s paní učitelkou šly sednout do kruhu, kde jsme se společně představily. Děti byly již předem seznámeny s tím, že po celý týden budeme společně nacvičovat hudební pohádku. Ukázala jsem dětem fotky zvířat a společně jsem si je představily a popsaly, jak se v té pohádce chovají a jaké mají vlastnosti. Také jsem jim ukázala postavu babičky, dědečka a Koblížka a ty jsem si také popsaly a představily jejich vlastnosti. Poté jsme si společně s dětmi prošly jednotlivá centra, ve kterých jsem pro ně měla nachystané různé aktivity. Tyto aktivity jsem jim vždy představila a řekla, co budou dělat. Jednalo se tedy o vzdělávací centrum jazykové, kde měly za úkol, dle předlohy, sestavit názvy jednotlivých zvířat a postav (vlk, vrána, medvěd, zajíc, liška, babička, dědeček, koblížek). V dalším centru (matematickém), měly děti za úkol sestavit z kostek přístřešky pro tyto postavy a na záznamový arch zakreslit, z kolika kostek se jim to podařilo. Pro mě ale hlavním centrem bylo centrum výtvarné (Tabulka 2). Tam měly děti za úkol načrtnout postavu nebo zvíře, které jsme si předtím popisovaly v kruhu.

Děti neměly na stolečku žádnou předlohu, a tak využívaly buď svých zkušeností nebo chodily na koberec, kde jsem nechala položené fotografie zvířat. Jakmile děti v centrech skončily, tak jsme se zase sešly na koberci a postupně si ukazovaly postavy a popisovaly jednak jak vypadají, ale také jejich povahu. Poté jsem jim přečetla pohádku, se kterou budeme celý týden pracovat a pak šly děti na zahradu a já jsem si posbírala věci a domluvila se s paní učitelkou na další den.

4.4.2 Tvorba rolí

V této kapitole se zaměřuji stále na popis prvního dne, proto nebudu již uvádět charakteristiku dětí.

Tabulka 3 Tvorba rolí

Cíle učitele	Rozvíjet jemnou motoriku dětí Podpořit tvořivost dětí Rozvíjet jazykové dovednosti dětí
Cíle dítěte	Načrtnout postavu na papír Použít barvy a štětce Popsat nakreslenou postavu
Kompetence	<p>Kompetence k učení</p> <p>Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže načrtnout postavu na papír <p>Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže použít barvy a štětce <p>Kompetence komunikativní</p> <p>Hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže popsat nakreslenou postavu
Organizační formy	Projektová práce – vzdělávací centra

Metody	Dovednostně-praktická – (výtvarné činnosti) malování, rozhovor, popis, práce s obrazem
Prostředky a pomůcky	Tvrdý papír A3, štětce, temperové barvy, encyklopedie s fotkami zvířat

Jak jsem již popsala výše, v tomto centru měly děti za úkol nakreslit nebo namalovat postavu z pohádky. Některé děti malovaly dle své fantazie a zkušeností, jiné se chodily dívat na koberec, kde měly předlohu zvířat. Měly za úkol tyto postavy namalovat přes celou plochu A3 papíru, ale asi 4 děti, toto zadání nepochopily a postavu nakreslily malou, a tak jsem jim pomohla tuto postavu načrtnout tužkou přes celý papír a oni ji pouze vymalovaly. Když postavu měly dokončenou, uklidily si po sobě věci a šly pracovat do dalších center. Na konci hlavní činnosti jsem si sedla s dětma do kruhu a dívaly jsme se na jejich výtvary. Děti popisovaly, co mají za postavu, jak ta postava vypadá, jaké jí daly jméno. Také hodně dětí vědělo, čím se živí, nebo kde žijí. Když se děti na závěr hodnotily, velice mě překvapilo, jak to mají naučené. Každé dítě řeklo, co se mu v centrech povedlo a nepovedlo, ale také se dokázaly pochválit navzájem.

4.4.3 Tvorba hlavní postavy a zpěv písně

V této kapitole budu rozepisovat tabulky, které se zabývají tvorbou hlavní postavy a nácvičku písně.

Tabulka 4 Tvorba hlavní postavy

Cíle učitele	Podpořit kreativní myšlení u dětí Podpořit spolupráci ve skupině
Cíle dítěte	Vymyslet výplň ponožky na Koblížka Dokázat spolupracovat ve skupině
Kompetence	Kompetence k řešení problémů Spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost - Dítě dokáže vymyslet výplň ponožky na Koblížka

	<p>Kompetence sociální a personální</p> <p>Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje</p> <p>- Dítě dokáže spolupracovat ve skupině</p>
Organizační formy	Projekt – vzdělávací centra
Metody	Rozhovor, pozorování, dovednostně-praktická (pracovní činnost) modelování
Prostředky a pomůcky	Ponožky, noviny, dřevěná tyčka, fix

Do mateřské školy jsem přišla opět kolem půl 9, když děti zrovna dojídaly svačinu. Připravila jsem si aktivity do skupinek, a poté jsme si i s paní učitelkou šly sednout do kruhu, kde jsme dětem vysvětlila, co dnes budeme dělat. Řekla jsem jim, že dnes budeme vyrábět hlavní postavu příběhu neboli Koblížka. Děti jsem požádala, aby mi řekly, jak takový koblížek vypadá. Říkaly, že je měkký, kulatý, plněný marmeládou nebo čokoládou. Tak jsem jim ukázala ponožky a dřevěné tyčky a řekla, že z nich si toho Koblížka ve skupinách vytvoříme, ale že musíme vymyslet, čím takového ponožkového Koblížka naplníme. Děti navrhovaly sáček, další ponožky, vatu, polystyrén. Nakonec jsem jim navrhla i papírové noviny. Dala jsem jim to vše na koberec doprostřed kruhu a rozdělila je do skupin. Každá skupina si vzala 1 ponožku a pár novin a plnily zmuchlanými novinami ponožky, které nakonec pokreslily fixou a nastrčily na tyčku. Jakmile děti ve skupinách skončily, tak jsme se zase sešly na koberec a postupně si ukazovaly vytvořené koblížky a popisovaly, jak se jim dařilo. Poté jsme si šly stoupnout ke klavíru. Tuto aktivitu budu ale popisovat níže (viz Tabulka 5).

Tabulka 5 Nácvik písně

Cíle učitele	Rozvíjet jazykové a řečové dovednosti u dětí Představit dětem dýchání do bránice
Cíle dítěte	Opakovat slova písničky Vyzkoušet nádechy do bránice
Kompetence	Kompetence k učení

	Dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže opakovat slova písničky Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže vyzkoušet nádechy do bránice
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Předvádění, instruktáž, rozhovor
Prostředky a pomůcky	Klavír

U klavíru jsem dětem předříkala text písně (viz scénář – písnička Koblížek) a děti to po mně opakovaly. Jakmile se naučily slova, začala jsem je postupně učit i melodii, za pomoci klavíru. Také jsem dětem ukázala, jak mají správně stát a kam mají dýchat. Položili jsme si ruku na břicho a řekla jsem jim, že se jim ta ruka musí zdvíhat. Když se jim zdvíhá, tak dýchají do bránice a to dobře, protože potom toho i více zazpívají. Děti byly velice šikovné a šlo vidět, že je zpívání baví a že s paní učitelkou zpívají často. Velice rychle se naučily i melodii a některé děti i dýchání do bránice a než byl čas jít ven, asi kolem 10hodiny, tak děti již uměly písničku na Koblížka, a tak jsme si i s Koblížkem celou zazpívaly. Ještě, než šly děti ven, tak jsme si sedly do kruhu a řekly si s dětmi, co budeme dělat zítra a že na ty koblížky musí dávat pozor, aby se neztratily a aby se nerozpadly.

4.4.4 Choreografie k písni

Tato kapitola popisuje tabulku, ve které se zaměřuji na nácvik choreografie k jedné z písní v projektu.

Tabulka 6 Choreografie k písni

Cíle učitele	Rozvíjet hrubou motoriku dětí Podpořit u dětí orientaci v prostoru
Cíle dítěte	Napodobit choreografii

	Demonstrovat pohybem tanec na louce
Kompetence	<p>Kompetence k učení</p> <p>Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže napodobit choreografii <p>Kompetence komunikativní</p> <p>Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže demonstrovat pohybem tanec na louce
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Předvádění, názorně-demonstrační (nácvič choreografie), napodobování, instruktáž
Prostředky a pomůcky	Klavír

Do mateřské školy jsem přišla opět kolem půl 9, tak jak jsme byly s paní učitelkou domluvené. Dnes jsem si aktivity do center nechystala, protože jsem měla v plánu s dětmi nacvičovat choreografii k písni o zajíčkovi. Dětem jsem prvně přehrála píseň na klavír a také ji k tomu zazpívala a dala instrukce, aby věděly, co mají dělat. Poprosila jsem paní učitelku, jestli by mi s dětmi pomohla choreografii secvičit, abych je já mohla doprovázet na klavír. Také jsem dětem předvedla, co v které části písni budou dělat (viz Příloha P I). Paní učitelka děti tedy rozdělila do dvojic a domluvily jsme se, že na začátku budu improvizovat a děti dostanou kostku, na procvičování. Dávaly si kostku na různé části těla a tancovaly tak, aby jim nespada. Jakmile jsme udělali tuto rozcvičku, tak jsme se začali nacvičovat choreografii. Děti byly opět velice šikovné a samy dokonce vymýšlely různé alternativy na zajíčka. Jakmile děti uměly celý taneček, tak jsem si sedla opět ke klavíru, hrála a zpívala a děti tancovaly. Některé se dokonce přidávaly se zpěvem. Poté jsme si opět sedli do kruhu a zhodnotili celou práci.

4.4.5 Návčik zbylých písni

V této kapitole budu popisovat průběh návčiku dalších písni k projektu.

Tabulka 7 Návčik zbylých písni

Cíle učitele	Podpořit správné dýchání u dětí Rozvíjet jazykové dovednosti u dětí
Cíle dítěte	Vyzkoušet dýchání do bránice Interpretovat naučení slova písni k pohádce
Kompetence	<p>Kompetence k učení</p> <p>Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže vyzkoušet dýchání do bránice <p>Kompetence komunikativní</p> <p>Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže interpretovat slova písni k pohádce
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Rozhovor, pozorování, dovednostně-praktická (zpěv písni), instruktáž
Prostředky a pomůcky	Klavír

Dnes jsem byla s dětmi pouze u klavíru. Učily jsme se společně 2 další nové písni a také jsme opakovaly píseň, kterou jsme se naučily včera. Neopomněla jsem si s dětmi zopakovat dýchání do bránice a bylo na dětech vidět, že to trénovaly, protože dnes už do bránice dýchaly skoro všechny děti. Opět jsem dětem předříkala text písni a děti to po mně opakovaly. Jakmile se naučily slova, začala jsem je postupně učit i melodii, za pomoci klavíru. Opět jsem se mohla přesvědčit, že děti jsou šikovné a zpívání je baví. Uměly písni velice rychle, a tak nám zbylo dost času na to, si ještě zopakovat choreografii.

4.4.6 Instrumentální doprovod k písním

Tato kapitola popisuje průběh výběru hudebních nástrojů a následnou práci s nimi.

Tabulka 8 Instrumentální doprovod k písním

Cíle učitele	Charakterizovat dětem role z pohádky v písni Provést s dětmi rytmická cvičení
Cíle dítěte	Přiřadit hudební nástroj k roli Respektovat rytmus písně
Kompetence	<p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže přiřadit hudební nástroj k roli <p>Kompetence k učení</p> <p>Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže respektovat rytmus písně
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Brainstorming, popis, rozhovor, dovednostně-praktická (rytmizace – rytmická cvičení)
Prostředky a pomůcky	Dřívka, bubínek, řehtačka, igelitový sáček, 2x drhlo

S dětmi jsem se dnes setkala až po deváté hodině, protože měly dopoledne ještě program mimo budovu mateřské školy, a tak dnešní program musel být o něco rychlejší. Měla jsem už předem vybrané nástroje, které s dětmi budeme používat, ale nechtěla jsem jim je zrovna představit. Chtěla jsem, aby i děti samy zapřemýšlely, jaký nástroj bude kterému zvířeti nejvíce podobný podle zvuku. Seděli jsme v kruhu a měla jsem tam nachystané různé nástroje. Od Orffova instrumentáře, přes flétny až po boomwhackers. Děti si mohly každý nástroj vyzkoušet a zapřemýšlet, jaké zvíře jim to asi připomíná a podle toho jsme také nástroje dosazovaly. Děti jsem samozřejmě průběžně naváděla a směřovala k nástrojům, které jsem měla předem vytipované, ale převážně se jim podařilo nástroje přiřadit bez

problémů. Největší práci dětem dalo vymyslet pomůcku ke koblížku, nakonec jsme ale společně usoudili, že koblížek, když se upeče a je čerstvý, tak krásně křupe a tento zvuk připomíná šustění sáčku.

4.4.7 Dramatizace příběhu

V kapitole pod touto tabulkou rozepisuji celkovou dramatizaci příběhu a jak jsem s dětmi procvičovala dramatické metody.

Tabulka 9 Dramatizace příběhu

Cíle učitele	Představit dětem metodu dramatizace – hra v roli Podpořit u dětí hrubou motoriku
Cíle dítěte	Předvést danou roli Vyjádřit pohybem charakter postavy
Kompetence	Kompetence k učení Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže předvést danou roli Kompetence komunikativní Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže vyjádřit pohybem charakter postavy
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Dramatizace, hra s loutkou, improvizace, hra v roli
Prostředky a pomůcky	Vyrobené postavy, loutka Koblížka

Jak jsem přišla do školky, tak jsem se s paní učitelkou domluvila, že přijdu i odpoledne, abych stihli všechno nazkoušet a procvičit. Dopoledne jsem tedy s dětmi procvičila písničky a choreografii a pak jsme se dali nacvičovat celou pohádku. Nejdříve ale bez nástrojů a zpěvů

a písni. Pouze s rekvizitami a pomůckami, aby děti věděly, kde mají stát a jak ten příběh vlastně půjde za sebou. Dělal jsem vypravěče a korigovala děti, kde mají stát, kam mají chodit a říkala jim, že mají předvádět to, co jim vyprávím. Nechávala jsem to na fantazii dětí a jejich představivosti a schopnosti improvizace, ale když si opravdu nebyly jisté, jas se mají pohybovat, jak dané zvíře třeba chodí, tak jsem jim poradila a předvedla, co mají udělat. Vyzkoušeli jsme si takto pohádku několikrát a pak už děti musely jít ven, takže nebyl čas na to, vyzkoušet celou pohádku, včetně nástrojů a zpěvů. To ale jak jsem zmínila na začátku, jsem s nimi vyzkoušela odpoledne (viz Tabulka 10).

4.4.8 Generální zkouška

V této kapitole popisují krátce průběh generální zkoušky, která se odehrávala ve čtvrtek odpoledne neboli den před závěrečným představením.

Tabulka 10 Generální zkouška

Cíle učitele	Provést s dětmi generální zkoušku
Cíle dítěte	Vyzkoušet celou pohádku
Kompetence	<p>Kompetence k učení</p> <p>Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům</p> <p>- Dítě dokáže vyzkoušet celou pohádku</p>
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Dramatizace, hra s loutkou, improvizace, hra v roli, dovednostně-praktická (rytmizace, zpěv písni), názorně-demonstrační (tanec)
Prostředky a pomůcky	Vyrobené postavy, loutka Koblížka, hudební podklad, hudební nástroje

Ve čtvrtek odpoledne jsem si s dětmi udělala generální zkoušku. Děti byly po obědním odpočinku čilé a těšily se, že si budou moci již pohádku celou vyzkoušet. Dělal jsem vypravěče a děti měly již z předešlých dní určené role. Některé děti hrály divadlo a jiné zase doprovázely na hudební nástroje. Zopakovala jsem si předem s dětmi postavy v příběhu a jak mají jít za sebou, aby děti věděly, které je zrovna na řadě. Při hraní jsem dětem radila, kde

mají stát a jak mají být otočené, aby jim šlo rozumět a bylo na ně vidět. Děti již měly většinu rekvizit k dispozici. Jediné rekvizity, které jsme ještě nepoužily byly oblečky a masky, protože ty jsem musela teprve přivést. Aby si děti vyzkoušely a zapamatovaly celou pohádku, udělali jsme si generální zkoušku asi 3x, než se děti postupně začaly rozcházet domů. Byly ale velice nadšené, a ještě ve dveřích jsem je slyšela o tom povídat rodičům.

4.4.9 Hudební pohádka O Koblížkovi

V této kapitole popisují závěrečné vystoupení dětí, které se uskutečnilo poslední den, tedy v pátek a pozvali jsme ostatní třídy z mateřské školy, aby se přišly podívat, co jsme s dětmi vytvořili.

Tabulka 11 Hudební pohádka O Koblížkovi

Cíle učitele	Rozvíjet u dětí schopnost zapamatování Podpořit u dětí schopnost rytmizace Podpořit u dětí hrubou motoriku
Cíle dítěte	Zopakovat celý příběh Předvést divákům hru na nástroje Vyjádřit pohybem charakter postavy
Kompetence	<p>Kompetence k učení</p> <p>Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže zopakovat celý příběh <p>Kompetence k učení</p> <p>uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže předvést posluchačům hru na nástroje <p>Kompetence komunikativní</p>

	Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) - Dítě dokáže vyjádřit pohybem charakter postavy
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Dramatizace, improvizace, hra v roli, dovednostně-praktická (rytmizace, zpěv písní), názorně-demonstrační (tanec)
Prostředky a pomůcky	Vyrobené postavy, loutka Koblížka, hudební podklad, hudební nástroje

Tento den a výstup byl nejnáročnější, protože jsem neměla čas celou pohádku s dětmi znova přehrát a musela jsem doufat v to, že si to děti budou z předešlých dní všechno pamatovat. Naštěstí mě mile překvapily a vše proběhlo hladce. Děti si kolikrát pamatovaly slova písní a textů lépe jako já, a i když jsem hrála na klavír, a tudíž jsem na ně moc neviděla, tak podle zpětné vazby od ostatních paní učitelek, byly děti velice šikovné a šlo jim rozumět. Děti, které hrály zvířata nebo postavy, měly kostýmy a rekvizity (namalované postavy a zvířata) a velice dobře se vžily do role, kterou měly předvádět. Sice děti, které měly za úkol hrát na hudební nástroje, měly občas potíže si zapamatovat, kdy mají hrát, ale s pomocí mojí a paní učitelky, která mi celý týden pomáhala, to zvládly a perfektně dokázaly hrát do rytmu a také se přizpůsobit případné změně ve scénáři, a to ve chvíli, kdy děti zapoměly, jaké má následovat zvířátko a vyměnily se. Na konci představení sklidily děti veliký potlesk od posluchačů a samy děti si celou pohádku chtěly zahrát znova.

4.4.10 Zapojení posluchačů

Poslední kapitole o jednotlivých částech projektu rozepisují tabulku, ve které zapojují do děje i diváky.

Tabulka 12 Zapojení posluchačů

Cíle učitele	Podpořit u dětí logické myšlení Rozvíjet jazykové dovednosti u dětí
Cíle dítěte	Přiřadit hudební nástroj k roli

	Navrhnout pokračování příběhu
Kompetence	<p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže přiřadit hudební nástroj k roli <p>Hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dítě dokáže navrhnout pokračování příběhu
Organizační formy	Projekt – řízená činnost
Metody	Rozhovor, pozorování, předvádění
Prostředky a pomůcky	Hudební pohádka O Koblížkovi

Jak jsem již popisovala v předešlé kapitole, tento den a výstup byl nejnáročnější, protože jsem neměla čas celou pohádku s dětmi znova přehrát a nevěděla jsem, jaké děti se přijdou podívat. Jaké mají zkušenosti s pohádkami a jak je to bude bavit. Když přišly do třídy, tak jsem se jim představila a představila jsem jim také pohádku, kterou jim jejich starší kamarádi budou hrát. Nejdříve jsem nechala nastoupit děti, které hrály zvířata nebo postavy, aby se divákům ukázaly a ti měli za úkol poznat, jaká jsou to zvířata. Děti je hned bez problémů poznaly a já jsem jim řekla, že si musejí dávat dobrý pozor a pozorně poslouchat, protože se jich budu ještě v průběhu představení na něco ptát. Když pohádka byla asi v polovině, tak jsem všechny zastavila a zeptala jsem se diváků, jak příběh může pokračovat. Některé děti navrhovaly, že se Koblížek vrátí zpět domů a sní ho děda s babičkou, další říkaly, že spadne do vody, ale některé děti opravdu dávaly pozor a věděly, že Koblížek ještě musí potkat lišku. Na konci představení jsem po potlesku ještě nechala nastoupit děti, které hrály na nástroje a vyzvala jsem je, aby divákům předvedly zvuk, který jejich nástroj vydává. Děti v hledišti jsem poprosila, aby dávaly pozor a snažily se přiřadit zvuk nástroje ke zvířeti. Dětem se to podařilo, protože dávaly při představení pozor a poslouchaly, které zvíře vydává, jaký zvuk. Poté jsem všem dětem poděkovala a pochválila je za to, jak byly šikovné a hodné a opět se rozešly do svých tříd.

5 EVALUACE PROJEKTU

V této kapitole budu rozepisovat sebereflexi a hodnocení učitelkou, které jsem dostávala po každém dni ústně.

5.1 Sebereflexe

Z mého pohledu, by se v celém projektu dalo vylepšit spousta věcí a pro příště bych již i věděla, jak lépe na to, zvláště ve škole s programem „Začít spolu“. Jelikož toto byla moje první interakce s tímto programem, tak jsem si vědoma toho, že jsem si nejen špatně zorganizovala první den, kdy jsem neměla pořádně doladěné aktivity, ale také jsem jich měla do center málo, a tak bylo hodně dětí brzo hotových a nevěděly, co mají dále dělat. Také komunikace z mé strany k dětem zpočátku vážla a když jsem se jich na něco ptala, tak jsem kolikrát špatně formulovala otázky. Co bych ale vyzdvihla jako jeden z důležitých bodů, tak je to, že dle mého názoru jsem byla schopná díky aktivitám, rozvinout u dětí hudební schopnosti. Ať už u některých méně a u některých více. Také jsem se snažila zapojovat všechny děti do komunikace, aby se žádné necítilo odstrčené. A ve výsledku musím říct, že se celá hudební pohádka podařila a je možné ji využít i v praxi.

Tabulka 13 Sebereflexe studentky

Sebereflexe	+	-
Organizace projektu	Rozložení jednotlivých činností Posloupnost činností	Špatná organizace prvního dne
Pedagogické strategie	Využití netradičních metod Rozvoj hudebních schopností	Zvoleno málo aktivit do center
Komunikace s dětmi	Zapojení všech dětí do komunikace Podpora samostatnosti a práce ve skupině	Počáteční stud Špatné kladení otázek
Využitelnost v praxi	Hudební pohádka využitelná v praxi Lze využít u vícero témat	

5.2 Hodnocení učitelkou

Myslím si, že na to, že studentka přišla do naší školky poprvé a měla jsem k tomu nejprve averzi, tak musím říct, že mě to příjemně překvapilo. Se studentkou se příjemně komunikovalo a spolupracovalo, i když první den byl hodně chaotický a musela jsem jí dost pomáhat, tak to zvládla dobře a nedala na sobě znát nervozitu. Další dny si už zorganizovala líp a šlo vidět, že se snažila si i něco načíst k našemu programu, aby byla v obraze. Bravurně také zvládala zapojovat všechny děti do debat a aktivizovat je při všech úkolech. Nikdo se před ní neschoval. Neskutečně také zvládala využívat dramatické metody, a hlavně hudební činnosti, které u dětí v posledních letech hodně pokulhávají. Kdybych měla mladší děti ve třídě, tak bych pohádku nejspíše zkrátila, ale jinak je dle mého názoru možná ji využít ať už jako k poslechu nebo k tvorbě a dalším činnostem v praxi.

Tabulka 14 Evaluace studentky učitelkou

Evaluace učitelkou	+	-
Organizace projektu	Jednotlivé části (činnosti) si studentka rozvrhla velice dobře	Studentce první den pokulhávala organizace
Pedagogické strategie	Využití vzdělávacích center Využití hudebních činností a dramatických metod	
Komunikace s dětmi	Pedagogická komunikace na dobré úrovni Aktivizace všech dětí	Studentka pokládala někdy příliš uzavřených otázek
Využitelnost v praxi	V praxi využitelné i pro mladší děti	Pro mě nejspíš jen k tématu „Pohádky“
Musím u studentky vyzdvihnout závěrečné zvládnutí představení a zapojení dětí (diváků) z jiné třídy. Také s dětmi dokázala zvládnout závěrečné zhodnocení projektu		

5.3 Porovnání sebereflexe a hodnocení učitelkou

Ve výsledku jsem se s paní učitelkou převážně shodly jak na kladech, tak i na záporech k celému projektu. Jediné, na co bych asi tedy poukázala tak je fakt, že paní učitelka shledala

využitelnost projektu pouze k tématu „Pohádky“, ale jsem si toho vědoma a plně to chápu, protože ne všechno jde využít celoročně u všech témat. Také jsem ráda, že paní učitelka vyzdvihla to, že jsem využívala dramatické metody a hudební činnosti. Obě jsme se ve výsledku shodly na to, že projekt je možné využívat v mateřských školách.

6 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Díky tomu, že pohádka byla dětem blízká, tak tento týdenní projekt se dal bez problémů realizovat i s tím, že jsem se na začátku vůbec neznali.

Je možné tímto způsobem zpracovat i jiná témata, které dětem třeba nejsou až tak blízké a tímto způsobem jim je přiblížit. Nemusí to být formou autorského textu a písni, ale je potřeba téma alespoň trochu snížit na dětskou úroveň.

Také bych doporučila alespoň základní znalost hry na klavír. Je vhodné děti doprovázet na nástroj, aby se mohly držet melodie a naučily se tak správně intonovat.

Tento projekt také nabízí velkou možnost využít hudební činnosti a prvky dramatiky. Je ale potřeba, aby učitelka věděla, jak to uchopit a aby uměla kreativně s projektem pracovat a přidat si doplňující aktivity

Po celkovém zhodnocení projektu jsem velmi spokojená. Děti se zapojovaly bez problémů během každého dne. Z toho tedy můžeme vyvodit, že aktivity byly vhodně zvolené. Spokojenost s realizací je možné vidět i z hodnocení učitelky.

Z didaktické stránky byly dle mého cíle, metody a organizační formy vhodně zvolené a naplněné. Kompetence byly rozvíjeny dle mých předpokladů. Jedním z hlavních cílů bylo rozvíjet hudební schopnosti u dětí. K dosažení tohoto cíle mi výrazně pomohla ochota mateřské školy oslovené učitelky.

Z výsledků hodnocení od učitelky je zřetelné, že má zájem a snahu dětem podobné aktivity představovat.

Pro příští realizaci bych se snažila více seznámit s prostředím mateřských škol dopředu, aby mě při příchodu nepřekvapil například program vzdělávání, jak to bylo v tomto případě. Snažila bych se také více konzultovat své připravené aktivity s učitelkami, které nejlépe znají své děti a prostory třídy.

ZÁVĚR

Hudební pohádka „O Koblížkovi“ nás celou dobu těšila i vychovávala. Promlouvala přímo k dětem a pokoušela se urovnat zmatek v dětské mysli. Tím, že příběh o neposlušném Koblížkovi slyšely vícekrát vyprávět, číst i zpívat, vyrobily si loutky, vytvořily kulisy a mohly si jej odehrát, stal se pro ně skutečným, pravdivým. Dostaly možnost reagovat, přemýšlet, řešit problém, hledat jiné cesty, rozvíjet fantazii, tvořivost, vnímat své emoce, hudební cítění i samotný pohyb.

Potvrdila jsem si tak velký vliv pohádek na osobnost dítěte, na jeho psychiku a prožívání. Výběr činností jsem se nažila volit tak, aby děti měly možnost získat více zkušeností, které by ovlivnily zároveň všechny stránky jejich osobnosti, aby jejich fantazie byla neustále divena. Snažila jsem se dávat dětem prostor k vlastní aktivitě, k vyjádření názoru, jak vidí věci ony.

Projekt Hudební pohádka v mateřské škole dal dětem mnoho možností, jak rozvinout své schopnosti, dovednosti, poskytnul jim mnohá poučení, hry i zábavu a tím je podpořil v jejich osobnostním růstu.

Ověřila jsem si, že je možné hudební pohádku v mateřské škole realizovat. Nabídla nám mnoho podnětů, jak si hrát, jak poznávat, jak tvořit, jak se dále rozvíjet, jak se chovat.

Mým cílem byl zážitek, společný zážitek a také předat dětem něco nového. Uskutečněním projektu jsem se přesvědčila o tom, že hudební pohádkou je možné propojit všechny oblasti RVP PV a využít tento způsob projektování k celkovému rozvoji předškolního dítěte.

Výsledným produktem bylo vystoupení před veřejností a završení celé naší práce. Vystoupení ale nebylo konečnou fází. Na tuto zkušenost je možno navázat v dalších projektech, integrovaných blocích nebo podobným způsobem zpracovat i jiná témata. Způsob práce, celý projekt, spolupráce s dětmi, činnosti, které vyplývaly z momentální situace, byly pro mě velmi přínosné a obohatily mě.

Celý projekt byl tedy pro mě a děti ve třídě výzvou a experimentem, kdy jsem měla představu určitého cíle, ale cesta k němu se odvíjela od nás jako účastníků. Záviselo to hodně na atmosféře, kterou jsme si s dětmi ve třídě vytvořily, na mé připravenosti, kreativitě, na schopnosti odhadovat situace a řešit, plánovat, pružně reagovat a přizpůsobovat se dětem i dalším vlivům z vnějšího okolí.

Moji bakalářskou práci plánuji použít i ve své vlastní praxi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Boháčová, L., Hanáčková, J., Pellarová, K. a Veselá, K. (2013). *Hudební výchova v mateřské škole*. Praha: Grada Publishing.

Cílková, E. (2010). *Hrajeme pohádky z celého světa: (scénáře pohádkových her pro děti od 5 do 11 let)*. Praha: Portál.

Černoušek, M. (1990). *Děti a svět pohádek*. Praha: Albatros.

Fiedlerová, M., Rejchrtová, A., & Amirová, A. (2019). *Metody a aktivity dramatické výchovy v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe.

Jůzová, K. (2017). *Hudební pohádka a její didaktické využití*. Brno: Masarykova univerzita.

Kennedy, E., Dunphy, E., Dwyer, B., Hayes, G., McPhillips, T., Marsh, J., et al. (2012). *Literacy in Early Childhood and Primary Education (3-8 years)*. Dublin: National Council for Curriculum and Assessment.

Koťátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a dítě rozvíjet (2., aktualiz. a rozš. vyd.)*. Praha: Grada.

Kratochvílová, J. (2016). *Teorie a praxe projektové výuky (2., vyd.)*. Brno: Masarykova univerzita.

Kubecová, M., Pehelová, M., Slavíková, M., Růžičková, V., & Váňová, H. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.

Lišková, M. (2012). *Hudební činnosti pro předškolní vzdělávání*. Praha: Raabe.

Machková, E. (2017). *Dramatika, hra a tvořivost*. Praha: Nakladatelství H & H.

McCuiston, J. (2015). *Teaching Drama to Little Ones: 12 Ready-to-Go Lesson Plans for Kids Age 3-7*. New York: Beat by Beat Press.

Pavličková, I. (2013). *Hudební pohádky pro děti*. Praha: Grada.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. (2021). Praha: MŠMT.

Rogalska-Marasińska, A. (2018). Effects of Using Musical Fairy Tales in the Classroom: Action Research in Poland [Online]. *Slovak: Journal Of Language And Cultural Education*, 2018(6(2), 48-70. <https://doi.org/10.2478/jolace-2018-0015>.

Syslová, Z., & Štěpánková, L. (2019). *Třídni projekty v mateřské škole*. Praha: Portál.

- Svobodová, E., & Švejnová, H. (2011). *Metody dramatické výchovy v mateřské škole*. Praha: Portál.
- Tatar, M. (1999). *The Classic Fairy Tales*. New York: Norton.
- Tichá, A. (2014). *Učíme děti zpívat: hlasová výchova pomocí her pro děti od 5 do 11 let* (Vyd. 3). Praha: Portál.
- Valenta, J. (2008). *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha: Grada.
- Warner, M. (1996). *From the Beast to the Blonde: On Fairy Tales and Their Tellers*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Warner, M. (2015). *Once upon a time: A short history of fairy tale*. Oxford University Press.
- Water, M. van de, McAvoy, M., & Hunt, K. (2015). *Drama and Education: Performance Methodologies for Teaching and Learning*. New York: Routledge.
- Zipes, J. (2016). *The irresistible fairy tale: The cultural and social history of a genre*. Princeton University Press.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

RVP PV   Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Plánování	29
Tabulka 2 Rozbor postav	31
Tabulka 3 Tvorba rolí	32
Tabulka 4 Tvorba hlavní postavy	33
Tabulka 5 Nácvič písň	34
Tabulka 6 Choreografie k písni	35
Tabulka 7 Nácvič zbylých písni	37
Tabulka 8 Instrumentální doprovod k písni	38
Tabulka 9 Dramatizace příběhu	39
Tabulka 10 Generální zkouška	40
Tabulka 11 Hudební pohádka O Koblížkovi	41
Tabulka 12 Zapojení posluchačů	42
Tabulka 13 Sebereflexe studentky	44
Tabulka 14 Evaluace studentky učitelkou	45

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Hudební pohádka – scénář

Příloha P II: Hudební pohádka – noty

Příloha P III: Souhlas se zveřejněním fotografií

Příloha P IV: Fotografie k projektu 1

PŘÍLOHA P I: HUDEBNÍ POHÁDKA – SCÉNÁŘ

O Koblížkovi

(Tvorba postav)

Vypravěč: Na veliký svátek, byl to právě pátek, seděli babička s dědou ve světnici a dědovi zakručelo v břiše.

Řekl tedy babičce.

„Ach babičko, já mám hlad.“

Děda: Babička se starala, do spižírny spěchala. Dědeček tam nakukuje a babičce kibicuje:
„Mouka, mléko, vajíčko, koblížek chci babičko! To ti stále radit mám, nač tě babi, nač tě mám?“

Vypravěč: Babička se ohání, honem k plotně uhání. Mouka mléko vajíčko a pak tuku maličko.

Usmaží ho do růžova, pak ho ale náhle schová.

Babička: „Koblížek dám vychladit a pak můžeš dědo jíst“

Vypravěč: Koblížek se povaluje, kolem sebe pokukuje. Jen tak krátký život má, co s tím, co s tím udělá?

Až tu náhle dostal nápad.

Zasměje se, poskočí, z okna dolů seskočí.

(písnička)

Koblížek“ Pryč rychle upaluje, rošťácky se pošklebuje:

„Jen si na mě bříško chystej, kampak dědo na mě s tím, já tě stejně napálím!“

Vypravěč: Dřív nevěděl teď už ví, do světa se vypraví.

„Kytky, tráva, motýli, sednu si tu na chvíli. **(poslech hudby-relaxační = poslech)**

Jak je krásný ten náš svět, kdepak doma posedět!“

Vypravěč: A jak se, tak pěkně smál, na pěšince před ním stál.

Kdo? Zajíček, co přihopsal!

(písnička na zajíčka s choreografií – ve dvojicích skáče)

Do kolečka, na houpky, houpky děláme mističku z rukou a houpeme. Poté děláme zajíčka-v podřepu poskakujeme a z rukou máme uši)

Zajíček: „Ach koblížku já mám hlad, pojd' si se mnou chvíli hrát!“

Koblížek: „Dědečkovi utekl jsem, ty mě také nechytíš! Co zajíčku, co ty víš!“

Vypravěč: Koblížek se napaňuje a pryč rychle upaluje

Jen zastaví se chvíli, už slyší stejnou písničku

Vrána: „Pojd' koblížku, pojd' si hrát!“

Koblížek: „Škaredý jsi černý pták, s tebou si nechci povídat! Utekl jsem dědečkovi, utekl jsem zajíčkovi, proč bych s tebou ztrácel čas, vždyť ani neumíš se zachechtat!“

Vrána: „Chtěla jsem se kamarádit, ty si ale nedáš radit. Nemusí být kamarád, kdo se umí sladce smát! Krá, krá, krá!“

Vypravěč: Koblížek je spokojený, nad něj děti že prý není! Směje se a poskakuje, když uprostřed zpívání slyší vlčí zařvání.

Vlk: „Ach koblížku, já mám hlad. Pojd' mě v bříšku polechtat.“

Koblížek: „Lechtej si své břicho sám, já si dobře vzpomínám, co mohu a co já smím. S cizími se nebavím!“

Vypravěč: Když tu náhle po pěšině, medvěd si to rázně šine.

Medvěd: „Ach koblížku já mám hlad, pojď se mi blíž ukázat“

Vypravěč: Koblížek si poskakuje, vesele si prozpěvuje

Koblížek: „Tůdle, dědo, tůdle méďo! S cizími se nebavím, tak vás jistě napálím!“

Zasměje se, poskočí, a pryč rychle vykročí.

Vypravěč+sbor: |: Náš Koblížek chytrý byl, nakonec však prohloupil. Co to vrána krákorala, Koblížkovi povídala? :|

Vrána: „Není vždycky kamarád, kdo se bude usmívat!“

Vypravěč: Liška mrká pochlebujе a mlsně se olizuje.

Slova sladká, přitom hlad

Liška: „Věř koblížku, mám tě rád!“

Vypravěč: A koblížek neposeda, řečem věří, běda, běda! Stačí jedno pohazení a už není k udržení! Už mu sám na čenich sedá, důvěřivý neposeda! Utéct mohla dědečkovi, neutekl lišákovi!

Vodu si tu klidně chlemtá, hlad už nemá je se diví, jak jsou Koblížci důvěřiví. Radují se, poskakují, vesele se pošklebují.

Jen ho děti nechte se smát o vás se nemusíme bát. Vy lišákům nevěříte, s cizími se nebavíte! Vám není třeba povídat, že není každý kamarád, ten, co se bude usmívat!

(U každé postavy, krom babičky a dědy, různé hudební nástroje z Orffových hudebních nástrojů, nebo jiné pomůcky)

Koblížek – potravinový sáček

Zajíček – ozvučná dřívka

Vrána – drhlo

Vlk – dřevěný blok

Medvěd – buben

Liška – řehtačka

PŘÍLOHA P II: HUDEBNÍ POHÁDKA – NOTY

Klavír

O Koblížkovi

Pohádka

Johnny Wellington

$\text{♩} = 120$ Vypravěč

11 Děda Babička Vypravěč

21 Děda

31 Vypravěč

41

51 Babička

2

64 **2** Koblížek utíká Koblížek

74 **2**

84 Na louce Koblížek

89 **2**

94 Zajíček přihopsal Zajíček Koblížek se vysmí **2**

106 Koblížek **2**

117 Koblížek utíká Vrána přiletěla

127 Vypravěč Vrána

♩ = 120
137 Koblížek se vysmívá Koblížek

146

♩ = 100
155 Vrána mu radí Vrána

♩ = 120
168 Vlk přichází Vlk

179 Koblížek se vysmívá

187 Koblížek

♩ = 60

196 Medvěd přichází Medvěd

♩ = 120

205

♩ = 120

215 Koblížek se vysmívá Koblížek

♩ = 100

225 Liška přichází

♩ = 100

234 Vypravěč

239

243

248

Vrána
Vzpomínka na vránu

252

$\text{♩} = 120$ Liška
Liška už je tu

Koblížek se nechal nachytat

Vypravěč

259

269

279

PŘÍLOHA P IV: FOTOGRAFIE K PROJEKTU 1

